

LUẬT HÌNH SỰ VÀ LUẬT TỔ TỤNG HÌNH SỰ

KHÁI NIỆM LUẬT HÌNH SỰ

Luật HS là một ngành luật trong hệ thống pháp luật của Nước CHXHCN Việt Nam, bao gồm hệ thống các QPPL do nhà nước ban hành, xác định những hành vi nào nguy hiểm cho xã hội là tội phạm, đồng thời quy định hình phạt đối với các tội phạm.

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

Phần chung

Bao gồm loại quy phạm quy định những nguyên tắc, nhiệm vụ của luật hình sự, những vấn đề chung về tội phạm và hình phạt...

Phần các tội phạm

Bao gồm loại quy phạm quy định các tội phạm cụ thể, loại và mức hình phạt với các loại tội phạm.

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

Đối tượng điều chỉnh

Là những QHXXH phát sinh giữa NN với người phạm tội khi người này thực hiện một hành vi mà NN quy định là tội phạm

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

Phương pháp điều chỉnh

PP quyền uy: Là PP sử dụng quyền lực NN trong việc điều chỉnh các quan hệ pháp luật HS giữa NN và người phạm tội.

LUẬT HÌNH SỰ

Tội phạm

- Là hành vi nguy hiểm cho XH được quy định trong trong bộ luật HS.
- Do người có năng lực trách nhiệm HS hoặc tổ chức thực hiện một cách cố ý hoặc vô ý.

XÂM PHẠM:

- Độc lập, chủ quyền thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc,

LUẬT HÌNH SỰ

Tội phạm

- Xâm phạm chế độ chính trị, chế độ KT, nền văn hoá, quốc phòng an ninh, trật tự an toàn XH;
- Xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức,
- Xâm phạm tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, tự do, tài sản, các quyền, lợi ích hợp pháp khác của công dân, xâm phạm những lĩnh vực khác của trật tự pháp luật XHCN

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

DẤU HIỆU CƠ BẢN CỦA TỘI PHẠM

- Tính nguy hiểm cho xã hội.
- Tính có lỗi của tội phạm.
- Tính trái pháp luật hình sự.
- Tính phải chịu hình phạt

LUẬT HÌNH SỰ

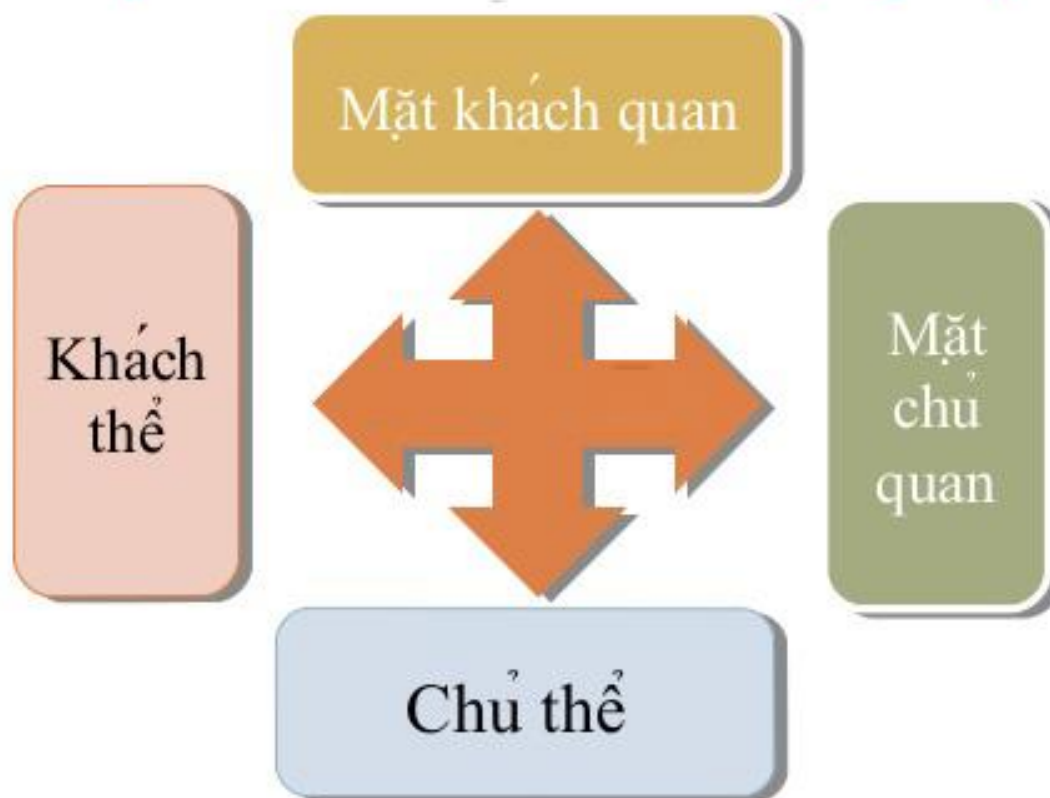

PHÂN LOẠI TỘI PHẠM

- Tội phạm ít nghiêm trọng
- Tội phạm nghiêm trọng
- Tội phạm rất nghiêm trọng
- Tội phạm đặc biệt nghiêm trọng

LUẬT HÌNH SỰ

Các yếu tố cấu thành tội phạm

LUẬT HÌNH SỰ

CÁC YẾU TỐ CẤU THÀNH TỘI PHẠM

Khách thể của tội phạm

Khách thể của tội phạm là các quan hệ xã hội bị xâm phạm mà các quan hệ xã hội đó được Bộ luật hình sự bảo vệ.

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

Khách thể của tội phạm

- Những QHXXH có liên quan trực tiếp đến độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc;
- Chế độ chính trị, chế độ kinh tế, nền văn hoá, quốc phòng, an ninh,
- Trật tự an, toàn xã hội
- Quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức;
- Tính mạng, sức khoẻ, danh dự, nhân phẩm, tự do, tài sản, các quyền và lợi ích hợp pháp khác của công dân và
- Những lĩnh vực khác của trật tự pháp luật xã hội.

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

Chủ thể của tội phạm

- Là người thực hiện hành vi được LHS quy định là tội phạm, có năng lực trách nhiệm HS và đạt độ tuổi chịu trách nhiệm HS.
- Chủ thể của tội phạm đòi hỏi có hai dấu hiệu (Năng lực trách nhiệm HS và Độ tuổi chịu trách nhiệm HS)

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

Chủ thể của tội phạm

- Phải là một người cụ thể đang sống.
- Có đủ năng lực trách nhiệm HS (hiểu rõ hành vi của mình đúng hay sai, mới điều khiển được, tự chủ được hành vi của mình).
- Là người không mắc bệnh tâm thần hoặc bệnh tật làm mất khả năng nhận thức hoặc tự chủ hành vi của mình.

LUẬT HÌNH SỰ

Chủ quan của tội phạm

Mặt chủ quan của tội phạm được biểu hiện thông qua ba yếu tố:

(1). Lỗi

(2). Động cơ phạm tội và

(3). Mục đích phạm tội.

LUẬT HÌNH SỰ

Động cơ phạm tội

- Động cơ phạm tội là động lực bên trong thúc đẩy người phạm tội thực hiện hành vi phạm tội cố ý.
- Động cơ phạm tội là dấu hiệu định khung hình phạt tăng nặng hoặc giảm nhẹ.

LUẬT HÌNH SỰ

Mục đích phạm tội

Hình thành trong ý thức người phạm tội và người phạm tội mong muốn đạt được điều đó trên thực tế bằng cách thực hiện tội phạm.

LUẬT HÌNH SỰ

KHÁCH QUAN CỦA TỘI PHẠM

Mặt khách quan của tội phạm là những biểu hiện bên ngoài của tội phạm, bao gồm:

- Hành vi nguy hiểm cho xã hội,
- Hậu quả của hành vi nguy hiểm cho xã hội,
- Mối quan hệ nhân quả giữa hành vi và hậu quả,
- Công cụ, phương tiện, hoàn cảnh phạm tội...

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

HÌNH PHẠT

Hình phạt là biện pháp cưỡng chế NN nghiêm khắc nhất được quy định trong luật HS do TAND nhân danh NN áp dụng đối với người thực hiện tội phạm theo một trình tự riêng biệt, nhằm trừng trị, cải tạo, giáo dục người phạm tội và ngăn ngừa tội phạm

LUẬT HÌNH SỰ

HÌNH PHẠT

Hình phạt được quy định trong luật hình sự và chỉ được áp dụng cho chính cá nhân người đã thực hiện tội phạm

- chỉ khi được LHS quy định/không quy định trong LHS có phải phạm tội?
- Tính cá nhân – tương xứng với mức độ nguy hiểm

LUẬT HÌNH SỰ

HÌNH PHẠT

Hình phạt do toà án nhân danh nhà nước áp dụng đối với người phạm tội.

- Chỉ sau khi tòa tuyên án mới là tội phạm
- Bị can/bị cáo => đưa ra xét xử
- Khi xét xử (cq điều tra/cq kiểm sát thực hiện quyền công tố/Tòa án xử án trên cơ sở....)

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT VỚI NGƯỜI PHẠM TỘI

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT

Hình phạt chính

Cảnh cáo, phạt tiền, cải tạo không giam giữ, trục xuất, tù có thời hạn, tù chung thân, tử hình...

Hình phạt bổ sung

Cấm đảm nhiệm những chức vụ, làm những nghề hoặc công việc nhất định, cấm cư trú, quản chế, tước một số quyền công dân, tịch thu tài sản, phạt tiền, trục xuất (khi không áp dụng là hình phạt chính)

CÁC BIỆN PHÁP TƯ PHÁP

Tịch thu vật và tiền bạc trực tiếp liên quan đến tội phạm

Trả lại tài sản, sửa chữa hoặc bồi thường thiệt hại; buộc công khai xin lỗi

Bắt buộc chữa bệnh

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT VỚI NGƯỜI PHẠM TỘI

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT

Hình phạt chính

- Cảnh cáo,
- phạt tiền,
- cải tạo không giam giữ,
- trục xuất, tù có thời hạn, tù chung thân, tử hình...
- Đình chỉ hoạt động có thời hạn;
- Đình chỉ hoạt động vĩnh viễn

?????

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT VỚI NGƯỜI PHẠM TỘI**HỆ THỐNG HÌNH PHẠT****Hình phạt bổ sung**

- Cấm đảm nhiệm những chức vụ, làm những nghề hoặc công việc nhất định,
- Cấm cư trú, quản chế, tước một số quyền công dân,
- Tịch thu tài sản, phạt tiền, trục xuất (khi không áp dụng là hình phạt chính)
- Cấm kinh doanh, Cấm hoạt động trong một số lĩnh vực nhất định; Cấm huy động vốn; Phạt tiền (khi không áp dụng là hình phạt chính)

?????

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT VỚI NGƯỜI PHẠM TỘI

CÁC BIỆN PHÁP TƯ PHÁP

- Tịch thu vật và tiền bạc trực tiếp liên quan đến tội phạm
- Trả lại tài sản, sửa chữa hoặc bồi thường thiệt hại; buộc công khai xin lỗi
- Khôi phục lại tình trạng ban đầu
- Thực hiện 1 số biện pháp nhằm khắc phục, ngăn chặn hậu quả tiếp tục xảy ra

HỆ THỐNG HÌNH PHẠT VỚI NGƯỜI PHẠM TỘI

CÁC BIỆN PHÁP TƯ PHÁP

- Tịch thu vật và tiền bạc trực tiếp liên quan đến tội phạm
- Trả lại tài sản, sửa chữa hoặc bồi thường thiệt hại; buộc công khai xin lỗi
- Bắt buộc chữa bệnh

???????

Các trường hợp miễn trừ trách nhiệm hình sự

- Sự kiện bất ngờ (Điều 20)
- Tình trạng không có năng lực trách nhiệm hình sự (Điều 21)
- Phòng vệ chính đáng (Điều 22)
- Tình thế cấp thiết (Điều 23)
- Gây thiệt hại trong khi bắt giữ người phạm tội (Điều 24)
- Rủi ro trong nghiên cứu, thử nghiệm, áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật và công nghệ (Điều 25)
- Thi hành mệnh lệnh của người chỉ huy hoặc cấp trên (Điều 26)

Các trường hợp miễn trừ trách nhiệm hình sự

Sự kiện bất ngờ

Người thực hiện hành vi gây hậu quả nguy hại cho xã hội trong trường hợp không thể thấy trước hoặc không buộc phải thay trước hậu quả của hành vi đó, thì **không** phải chịu trách nhiệm hình sự".

VD: Đang lưu thông trên đường (đúng đường), tự dưng có người lao vào trong khoảng cách gần ko thể xử lý kịp (gây tai nạn)

Các trường hợp miễn trừ trách nhiệm hình sự

Phòng vệ chính đáng là hành vi của người vì bảo vệ lợi ích của Nhà nước, của tổ chức, bảo vệ quyền, lợi ích chính đáng của mình hoặc của người khác, mà chống trả lại một cách cần thiết người đang có hành vi xâm phạm các lợi ích nói trên.

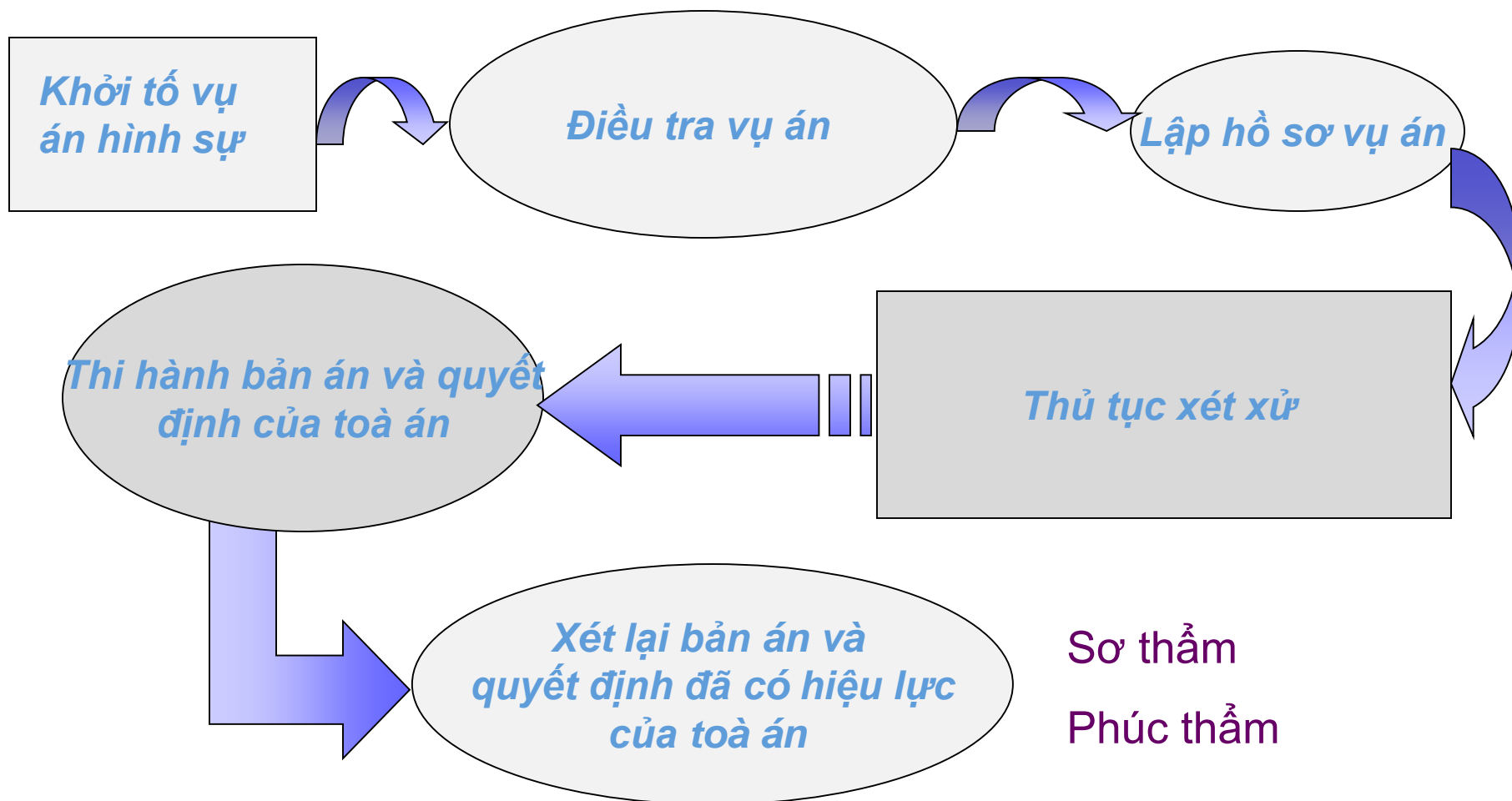
Tình thế cấp thiết là tình thế của người vì muốn tránh một nguy cơ đang thực tế đe dọa lợi ích của Nhà nước, của tổ chức, quyền, lợi ích chính đáng của mình hoặc của người khác mà không còn cách nào khác là phải gây một thiệt hại nhỏ hơn thiệt hại cần ngăn ngừa.

LUẬT TỔ TỤNG HÌNH SỰ

Luật tố tụng HS là hệ thống các QPPL điều chỉnh những QHXX phát sinh trong quá trình khởi tố, điều tra, xét xử và thi hành án HS.

Các giai đoạn giải quyết vụ án hình sự

LUẬT HÌNH SỰ

KHỞI TỐ VỤ ÁN HÌNH SỰ

- Là giai đoạn tố tụng hình sự đầu tiên.
- Cơ quan tư pháp HS có thẩm quyền xác định có (hay không) các dấu hiệu của tội phạm trong hành vi nguy hiểm cho xã hội đã được thực hiện,
- Đồng thời ban hành quyết định về việc khởi tố (hoặc không khởi tố) vụ án hình sự liên quan đến hành vi đó.

BÀI GIẢNG MÔN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG **LUẬT HÌNH SỰ**

ĐIỀU TRA VỤ ÁN

Điều tra là hoạt động do cá nhân và cơ quan có thẩm quyền thực hiện nhằm xác định sự thật vụ án một cách khách quan, toàn diện và đầy đủ làm cơ sở cho việc truy cứu hay không truy cứu trách nhiệm hình sự.

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

ĐIỀU TRA VỤ ÁN

- Hoạt động điều tra => viện kiểm sát có cơ sở, kết luận để truy tố => toà án có cơ sở để xét xử vụ án.
- Cơ quan điều tra phải thu thập đầy đủ chứng cứ buộc tội và chứng cứ gỡ tội,
- Chứng cứ xác định tình tiết tăng nặng và tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự của bị can và
- Chứng cứ xác định các tình tiết khác của vụ án.

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

LẬP HỒ SƠ VỤ ÁN

- Hồ sơ vụ án hình sự là tổng hợp các văn bản, tài liệu được các cơ quan tiến hành tố tụng thu thập lập ra hoặc do các bên cung cấp trong quá trình khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử vụ án hình sự,
- được sắp xếp theo một trình tự nhất định phục vụ cho việc giải quyết vụ án và lưu trữ lâu dài

LUẬT HÌNH SỰ

THỦ TỤC XÉT XỬ VỤ ÁN

(1). Sơ thẩm

Bước 1: Thụ lý vụ án: Tiếp nhận hồ sơ vụ án, bản cáo trạng do Viện kiểm sát chuyển sang và vào sổ thụ lý vụ án hình sự.

Bước 2: Chuẩn bị xét xử sơ thẩm vụ án

Bước 3: Giải quyết yêu cầu trước khi xét xử sơ thẩm

LUẬT HÌNH SỰ

THỦ TỤC XÉT XỬ VỤ ÁN

Bước 4: Tiến hành xét xử sơ thẩm vụ án

- 4.1. Giới thiệu thành phần hội đồng xét xử, kiểm sát viên
- 4.2. Kiểm tra sự có mặt của những người tham gia tố tụng
- 4.3. Thủ tục xét hỏi
- 4.4. Thủ tục tranh luận tại phiên tòa và trở lại việc xét hỏi
- 4.5. Bị cáo nói lời sau cùng
- 5. Bước 5: Nghị án và tuyên án

BÀI GIẢNG MÔN
PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG
LUẬT HÌNH SỰ

THI HÀNH BẢN ÁN

Là hoạt động do các cơ quan NN có thẩm quyền tiến hành nhằm thực thi các bản án, quyết định của Tòa án đã có hiệu lực pháp luật.

Việc thi hành các bản án, quyết định của Tòa án được bảo đảm thực hiện bằng các biện pháp NN theo một trình tự, thủ tục chặt chẽ.

Tất cả các cơ quan, tổ chức và cá nhân đều có nghĩa vụ phải tôn trọng và nghiêm chỉnh chấp hành.

LUẬT HÌNH SỰ

XÉT LẠI BẢN ÁN

SƠ THẨM

- Tòa án có thẩm quyền tiến hành xem xét, giải quyết vụ án, ra bản án, quyết định tố tụng theo quy định của pháp luật.
- Xét xử sơ thẩm chính là xét xử lần đầu.
- Bắt đầu từ khi Tòa án nhận hồ sơ vụ án hình sự cùng bản cáo trạng hay quyết định truy tố do Viện kiểm sát chuyển đến, và kết thúc khi Tòa án ra bản án hoặc quyết định hình sự sơ thẩm.

LUẬT HÌNH SỰ

XÉT LẠI BẢN ÁN

SƠ THẨM (LẦN ĐẦU)

- PHÚC TÀM
- GIÁM ĐỐC THẨM
- TÁI THẨM